

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av arbetet med att främja
ett positivt skolklimat vid Närlunda skola i Ekerö
kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Närlunda skola. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska arbetet med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel, med fokus på årskurserna 4-6. Detta omfattar hur rektorn arbetar strategiskt för att främja ett positivt skolklimat och hur lärare och annan skolpersonal arbetar med att främja ett positivt skolklimat.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen (se bil. 3). Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer, hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Närlunda skola i följande utsträckning:

Rektorns strategiska arbete för att främja ett positivt skolklimat

Rektorn arbetar i flera delar strategiskt för att främja ett positivt skolklimat, men utvecklingsområde finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver försäkra sig om att det finns samsyn kring gemensamma förhållningssätt i hela personalgruppen och att gemensamma rutiner och arbetsätt tillämpas.

Lärares och annan skolpersonals arbete med att främja ett positivt skolklimat

Lärare och annan skolpersonal arbetar i flera delar med att främja ett positivt skolklimat, men utvecklingsområde finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärare och annan skolpersonal behöver arbeta strukturerat med att främja positiva relationer mellan eleverna i olika årskurser samt involvera eleverna i utformandet av gemensamma aktiviteter som främjar ett positivt skolklimat.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **3 december 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2025:12772) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Rektors strategiska arbete för att främja ett positivt skolklimat

Inom detta område granskas hur rektorn arbetar för att det ska finnas ett gemensamt arbete på skolövergripande nivå för att främja ett positivt skolklimat. Detta inkluderar även hur rektorn arbetar och tar ansvar för att lärare och annan personal på skolan utvecklar och förhåller sig till de gemensamma förhållningssätten.

Området inbegriper även att lärare och annan personal ska få vägledning, stöd och kompetensutveckling som möjliggör gemensamma förhållningssätt så att de kan omsätta dessa och verka för att främja ett positivt skolklimat.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn arbetar i flera delar för att främja ett positivt skolklimat, men utvecklingsområde finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektor, lärare, annan personal och elever, observationer samt inkommen dokumentation.

Gemensamt arbete på skolövergripande nivå

Rektorn bedriver i flera avseenden ett strategiskt arbete för att skapa ett positivt skolklimat. Det övergripande förhållningssätt som rektorn förmedlar till personalen är att alla elever är allas elever samt att

personalen ska förmedla tydliga förväntningar på eleverna. Rektorn har under innevarande läsår genomfört en översyn av skolans värdegrundsarbete, och arbetat strategiskt och organisatoriskt för att initiera insatser i syfte att främja ett positivt skolklimat. Bland dessa insatser ingår att alla ska hälsa på varandra, samt en tydlig rutin för matsalen i syfte att förebygga långa väntetider och de konflikter som kan uppstå därav. Skolans slogan och gemensamma förhållningssätt "Barn gör rätt när de kan", samt att personalen bemöter eleverna på ett lågaffektivt sätt genomsyrar arbetet och förhållningssättet gentemot eleverna. Detta förhållningssätt kan komma till uttryck genom att personal i exempelvis i situationer där en elev har ett utmanande beteende i samarbete med eleven försöker hitta lösningar som fungerar för alla inblandade. Till hjälp att göra detta finns bland annat en skol-och kommungemensam metod för samarbetsbaserad proaktiv problemlösning som viss personal använder. Vårdnadshavare kan komma med inspel på föräldramöten och utvecklingssamtal. Rektorn har även på förekommen anledning en dialog med vårdnadshavare kring elevernas relationer och språkbruk samt hur normer och social status kan påverka samspelet mellan eleverna.

Rektorn tar i huvudsak ansvar för att skolans gemensamma arbets- och förhållningssätt förankras hos personalen, men det finns variation i hur dessa tillämpas av personalen. Det finns tydliga strukturer för ansvarsfördelning och forum där frågor som rör värdegrund, arbets sätt och skolklimat diskuteras återkommande i syfte att skapa samsyn kring skolans arbete. Exempelvis förs sådana diskussioner vid veckovisa arbetslagsmöten, där arbetslagsledarna också fungerar som en länk mellan rektor och arbetslagen. Varje läsår inleds med att all personal informeras om "Närlundapaketen", vilket bland annat inkluderar information om skolans rutiner och gemensamma förhållningssätt. Dokumentet "Alltid på Närlunda" ger personalen information om exempelvis vilken gemensam struktur det ska vara i klassrummen, samt hur personalen ska arbeta med värdegrund. Rektorn följer upp och försäkrar sig om att arbets- och förhållningssätten tillämpas i praktiken genom arbetsplatsträffar, möten med arbetslagsledarna, närvaro i verksamheten samt genom att medverka i elevnära sammanhang under skoldagen, inklusive i matsalen. Rektorn justerar arbets sätt och insatser när uppföljningen visar behov av förändring. Granskningen visar dock att det kvarstår en del utmaningar i skolklimatet trots de insatser som genomförs. Det finns normer och sociala hierarkier bland en del elever som påverkar relationerna och gemenskapen på skolan. Det framgår också att det finns elever som upplever att de inte fullt ut kan vara sig själva i skolmiljön samt att vissa elever kan uppleva utanförskap i relation till andra elever. Granskningen visar även att det finns en viss variation i hur personalen arbetar relationsskapande och med ledarskap, med värdegrundsfrågor samt hur de upprätthåller

förhållningssätt och regler gentemot eleverna. Det finns exempelvis elever som har ett negativt språkbruk och där kränkande kommentarer inte alltid hanteras likvärdigt på skolan.

Vägledning, stöd och kompetensutveckling

Rektorn ser till att personalen ges vägledning, stöd och kompetensutveckling i arbetet med att främja ett positivt skolklimat. Personalen har bland annat fått stöd i hur de kan bemöta elever med olika behov, förebygga och hantera konflikter samt skapa lugna och trygga lärmiljöer. Det framgår även av utredningen att personalen ges stöd i det dagliga arbetet genom elevhälsa och skolledning samt genom kollegial återkoppling kring bemötande och förhållningssätt i elevnära situationer. Personalen har exempelvis fått kompetensutveckling kring bemötande av elever med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning samt konflikthantering. Personalen arbetar även med gemensamma strategier för att stötta varandra i situationer där elever utmanar eller konflikter uppstår. Temat för skolutveckling innevarande läsår handlar om att lärarna presenterar sin verksamhet för varandra och för ledningen, och bland annat berättar hur de arbetar med bemötande, relationsskapande samt ledning och stimulans. Vidare erbjuder centrala elevhälsan föreläsningar och handledning vid behov. Exempelvis har personalen nyligen haft genomgångar om en samtalsmetod med ett gemensamt problemlösningssfokus mellan elev och vuxen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver försäkra sig om att det finns samsyn kring gemensamma förhållningssätt i hela personalgruppen och att gemensamma rutiner och arbetssätt tillämpas.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att skolans gemensamma arbets- och förhållningssätt inte fullt ut är förankrade i hela verksamheten. Det finns skillnader i hur personalen tillämpar arbetssätt och regler i mötet med eleverna, vilket medför att arbetet med att främja ett positivt skolklimat bedrivs olika mellan olika delar av verksamheten. Därmed finns en risk att elever möter olika förväntningar och bemötanden beroende på vilken vuxen eller del av verksamheten de möter.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar arbetet för att skapa ett positivt skolklimat genom att tydliggöra hur personalen ska tillämpa de gemensamma arbetssätten i mötet med eleverna, samt förankra

detta i personalgruppen. I detta ingår att fortsätta skapa förutsättningar för lärare och annan skolpersonal att diskutera vad ett positivt skolklimat innebär och ge dem fortsatt möjlighet att vidareutveckla en samsyn i vad det innebär att främja goda relationer under hela skoldagen samt att upprätthålla det gemensamma förhållningssättet. Därtill behöver rektorn fortsätta både påbörjade och planerade insatser för att få all personal medveten om vikten av ett gemensamt förhållningssätt och arbete. Detta kan rektorn exempelvis göra genom att använda de forum som redan är etablerade på skolan.

Ytterligare en väg att gå i arbetet med att främja och upprätthålla gemensamma förhållningssätt skulle kunna vara ett fortsatt arbete med auskultationer bland personalen, i syfte att skapa fler möjligheter för personalen att på ett konkret sätt diskutera sinsemellan hur de kan skapa trygga och tillitsfulla relationer till, och mellan, olika elevgrupper samt vilka utmaningar som eventuellt finns i det arbetet. Vidare finns här även möjlighet för personalen att diskutera hur överbrygga skillnader mellan olika sociala grupper eller kategorier genom att strukturerat arbeta med olika pedagogiska insatser i syfte att främja respekt för olikheter. Stämningen och det sociala klimatet påverkas av vilka normer och regler som etableras i skolan, klassen och olika elevgrupper.

Lärares och annan skolpersonals arbete med att främja ett positivt skolklimat

Inom detta område granskas lärares och annan skolpersonals arbete med att eleverna ska trivas och vara trygga i skolmiljön, under hela skoldagen. Det innefattar hur lärare och personal arbetar relationsfrämjande och i sitt ledarskap agerar tydligt och samtidigt varmt, omtänksamt och stöttande. Området inkluderar även hur personalen arbetar för att eleverna ska involveras så att de ges möjlighet att utveckla sin förståelse för vad ett positivt skolklimat innebär. Härtill granskas om det sker ett arbete, med gemensamma arbetssätt och aktiviteter, som utvecklar skolklimatet.

Skolinspektionen bedömer följande: Lärare och annan skolpersonal arbetar i flera delar med att främja ett positivt skolklimat, men utvecklingsområde finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektor, lärare, annan personal och elever, observationer av skolmiljön samt inkommen dokumentation.

Ledarskap och relationsarbete

Majoriteten av lärarna och annan skolpersonal utövar ett ledarskap som främjar ett positivt skolklimat. Utgångspunkten för personalens arbete är

att all personal har ansvar för alla elever och personalen strävar därför efter att skapa ett gott klimat genom att ha en gemensam grundsyn på bemötandet av eleverna, såsom exempelvis skolans förhållningssätt att "alla barn gör rätt om de kan". Skolans förhållningssätt anammats även av övrig personal, såsom kökspersonal och bibliotekarie, vilka har en god relation till eleverna. Exempelvis kan kökspersonal som uppmärksammar elever som inte verkar må bra ha dialog med lärarna om eleven. Skolans personal strävar efter att skapa ett gott skolklimat genom att skapa relationer och på olika sätt visa att de ser varje elev. Det handlar exempelvis om att hälsa, lära sig namnen på eleverna samt att alltid ingripa när något händer eller om de uppmärksammar en ledsen elev. Eleverna upplever att skolans personal i huvudsak har ett varmt bemötande men det finns elever som känner att de behöver anpassa sig på lektionerna utifrån enstaka lärares känsloläge. Vidare arbetar personal som rastvärdar enligt schema och vuxennärvaro sätts in efter behov, exempelvis vid övergångar eller i omklädningsrum. Samtidigt varierar personalens relationsskapande arbete och arbetet med att upprätthålla skolans gemensamma förhållningssätt.

Det finns arbetssätt för hur eleverna ska involveras i arbetet med att skapa ett positivt skolklimat. På skolan finns klassråd och elevråd där elever ges möjlighet att lyfta frågor som rör trygghet och trivsel. Rektorn leder elevrådet och för vidare vad som framkommit på elevråden via protokoll som delas med elever, samtliga personalgrupper samt vid arbetslagsmöten. Samtlig personal arbetar sedan utifrån vad som framkommit från elevråden. Vidare arbetar personalen med veckovisa värdegrundslektioner utifrån olika teman i varje årskurs. Under uppstartsveckorna i början av läsåret arbetar personalen tillsammans med eleverna med teman som rör bland annat gemensamma förhållningssätt och miljöer. Eleverna har fått rösta fram hur de önskar ha det i sin skolmiljö. Vidare får elever besvara trygghetsenkäter, vilka analyseras och följs upp av personalen. Exempelvis har insatser satts in såsom vuxennärvaro i vissa omklädningsrum samt att duschdraperier har satts upp, baserat på vad som framkommit ur analys av trygghetsenkäterna. En del av personalens arbete för att främja ett positivt skolklimat innefattar att prata med eleverna om resiliens, språkbruk och om hur ett bra kamratklimat ska vara. Personalen uppmuntrar därtill eleverna att bjuda in om de uppmärksammar en elev som är ensam. Granskningen visar dock att det kvarstår en del utmaningar i skolklimatet trots de insatser som genomförs. Det finns normer och sociala hierarkier bland en del elever som påverkar relationer och gemenskap på skolan. Det framgår också av granskningen att det finns elever som upplever att de inte fullt ut kan vara sig själva i skolmiljön samt att vissa elever upplever utanförskap i relation till andra elever.

Lärarna och skolpersonalen arbetar i vissa avseenden medvetet för att främja ett positivt skolklimat genom relationsfrämjande aktiviteter.

Majoriteten av lärarna är väl förtrogna med det gemensamma förhållningssättet men det finns viss variation i hur lärare arbetar medvetet för att främja ett positivt skolklimat. Vuxennärvaron är generellt hög på rasterna, med personal som agerar rastvärdar och rör sig runt skolgården och är tillgängliga om någon elev behöver hjälp. Vidare arbetar personalen med tydliga rutiner för att främja trygghet i matsalen. Skolan anordnar en del gemensamma aktiviteter för att skapa möjlighet för elever att lära känna varandra över klasser och årskurser, i syfte att främja trygghet och trivsel. Dels finns det på skolan en fadderverksamhet, där de äldre eleverna möter yngre elever några gånger per termin, dels organiseras skolövergripande aktiviteter såsom exempelvis Närlundaloppet och en geografitävling. Dessa aktiviteter genomförs i åldersblandade grupper. Eleverna på mellanstadiet har även fikatorsdag i sina lokaler. För närvarande finns för övrigt få tillfällen där eleverna möts organiserat över klasser och årskurser, med ett tydligt syfte att eleverna ska lära känna varandra för att ytterligare öka tryggheten och trivseln på skolan. I nuläget bedrivs heller inga organiserade rastaktiviteter som anordnas med inverkan av elever.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärare och annan skolpersonal behöver arbeta strukturerat med att främja positiva relationer mellan eleverna i olika årskurser samt involvera eleverna i utformandet av gemensamma aktiviteter som främjar ett positivt skolklimat.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärare och annan personal endast i viss mån bedriver ett arbete för att skapa ett positivt skolklimat på skolan som eleverna är involverade i. Förvisso finns exempelvis en fadderverksamhet där elever får möjlighet att mötas över årskurser, men det sker få elevinitierade aktiviteter på skolan. Det genomförs få aktiviteter som stärker samhörigheten mellan klasser, elevgrupper och årskurser. När elever inte involveras i arbetet för att främja ett positivt skolklimat riskerar arbetet att bli mindre träffsäkert och effektivt.

Skolinspektionen rekommenderar därför att personalen, under ledning av rektorn, utvecklar strategier och arbetssätt för att involvera eleverna i arbetet med att skapa ett positivt skolklimat. Eleverna behöver ges reella möjligheter att engagera sig i och ta ansvar för skolans klimat, samt få möjlighet att utveckla relationer som överbryggat redan etablerade kamratgrupper. Att främja elevers sociala samspel är en central aspekt för

att skapa ett tryggt och inkluderande skolklimat. Det är viktigt att eleverna får möjlighet att ta ansvar för att bemöta varandra på ett respektfullt sätt och att de får utveckla sin förmåga att samarbeta, visa empati och hantera konflikter för att på så sätt skapa en kultur av respekt och omtanke. En del i detta kan vara att eleverna får möjlighet att mötas i gemensamma aktiviteter som syftar till att de tillsammans ska trivas och vara trygga. Med fördel kan arbetet fokuseras på att införa regelbundna klass- och årskursövergripande rastaktiviteter, där elever tillsammans med vuxna ansvarar för att planera och genomföra aktiviteterna. Genom sådana aktiviteter ökar möjligheten för elever att mötas och umgås med andra elever som de annars kanske inte skulle umgås med.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare

Signerat av: Anna Sundman Marknäs

X Emelie Nordqvist

Föredragande

Signerat av: Emelie Nordqvist

I handläggningen av ärendet har även utredare Maria Lindersson deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollag (2010:800)

Av 1 kap. 3 § skollagen framgår att i denna lag avses med

- **undervisning:** processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden, och

- **utbildning:** verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Av 1 kap. 5 § skollagen framgår bland annat att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Av 5 kap. 3 § 1 st. skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Enligt förarbetena till skollagen främjas trygghet, liksom studiero, av tillitsfulla relationer, samsyn bland personalen, ett systematiskt arbete och en hög delaktighet av eleverna. Det är viktigt att arbetet för trygghet sker på ett skolövergripande sätt och att skolans personal har ett gemensamt förhållningssätt samt att det inte bedrivs avskilt från undervisningen och utan tillräcklig koppling till elevers vardag. Det förebyggande arbetet omfattar ett aktivt arbete med att främja de normer och värden som ska präglade utbildningen, bland annat alla människors lika värde och respekt för

andra människors egenvärde samt jämställdhet (prop. 2021/22:160 s. 41 och 229).

Av 2 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Av 2 kap. 10 § skollagen framgår bland annat att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår bland annat att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling.

Läroplan för grundskolan (Lgr22 [SKOLFS 2010:37])

Av grundskolans läroplan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, förståelse och medmännisklighet) framgår att ingen i skolan ska utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser. Dessutom ska eleven enligt grundskolans läroplan ((Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, god miljö för utveckling och lärande) möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Strävan ska vara att skapa de bästa betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling och även om personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet har skolan en viktig roll. Eleverna ska få kännedom om hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Verksamheten ska präglas av omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling.

Vidare framgår det av läroplanen (Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande) att alla som arbetar i skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön. Skolans mål är att varje elev visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan.

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Granskningen genomförs i 30 skolor runt om i landet med inriktning på årskurserna 4-6, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Närlunda skola i Ekerö kommun ingår i granskningen. Skolinspektionen besökte Närlunda skola den 18 mars 2026. Besöket genomfördes av utredarna Emelie Nordqvist och Maria Lindersson.

Närlunda skola är en kommunal F-6 skola i Ekerö kommun, med totalt 355 elever. Mellanstadiet har två klasser i varje årskurs. På Närlunda skola finns förutom rektorn även en biträdande rektor.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- 40 minuter observationer i skolmiljön
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare och annan skolpersonal
- En intervju med rektor
- Dokument som begärts in från huvudmannen
- Officiell statistik som finns att tillgå om den aktuella skolenheten/huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla skolor som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras höstterminen 2026.

Bilaga 3: Granskningens utgångspunkter

Granskningens huvudsakliga fokus riktar in sig mot arbetet för ett positivt skolklimat under skoldagen och på årskurserna 4-6. Ett positivt skolklimat innefattar bland annat positiva, omtänksamma och stöttande relationer mellan elever och mellan skolpersonal och elever. Detta för att eleverna ska uppleva skola som en trygg, säker och respektfull plats, samt att eleverna uppskattar och känner en samhörighet med skolan. I granskningen är fokus på skolornas främjande arbete. Det främjande arbetet hänger dock så nära ihop med det förebyggande att de är svåra att skilja åt. Med skolklimat avses utbildningen i sin helhet, det vill säga allt som sker under skoldagen inom verksamheten. Arbetet behöver inkludera hela skolan med både de faktiska platser som finns i skolmiljön och alla individer på skolan, som rektor och all skolpersonal. Det huvudsakliga fokuset i granskningen riktas mot hur man arbetar med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel utanför undervisningstiden och inte specifikt i skolämnen under skoldagen. Hur lärare och annan skolpersonal arbetar med klasserna, elevgrupper och klassklimat är ändå en så pass central del i skolornas arbete för att skapa trivsel och trygghet att det inte går att avgränsa bort helt. Även elevers perspektiv, hur elever involveras i relationsarbetet och hur de stärks i sin förmåga att verka för ett positivt skolklimat är en del av granskningen.

Granskningens syfte och frågeställningar

Syftet är att granska kvaliteten i skolors arbete med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel där hela skolan involveras i arbetet. Skolans arbete granskas i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier. För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

- 1. I vilken utsträckning arbetar lärare och annan skolpersonal med att främja ett positivt skolklimat?*
- 2. I vilken utsträckning arbetar rektorn strategiskt för att främja ett positivt skolklimat?*

Kvalitetskriterier

Ledarskap och relationsarbete

Lärare och annan skolpersonal utövar ett tydligt och samtidigt varmt, omtänksamt och stöttande ledarskap i syfte att främja ett positivt skolklimat och positiva relationer under skoldagen; mellan elever och elever samt mellan elever och lärare och annan skolpersonal.

Arbetet präglas av att det finns tydliga strategier och arbetssätt för hur eleverna ska involveras.

Lärare och annan skolpersonal är väl förtrogna med skolans gemensamma förhållningssätt och arbetar medvetet utifrån dessa för att främja ett positivt skolklimat och positiva relationer; mellan elever och elever samt mellan elever och lärare och annan skolpersonal.

Gemensamt arbete på skolövergripande nivå

Rektorn ansvarar för att, genom ett strategiskt arbete, skapa ett positivt skolklimat där hela skolan involveras.

Rektorn tar aktivt ansvar för att skolan utvecklar gemensamma förhållningssätt, som all skolpersonal tillämpar och förhåller sig till.

Vägledning, stöd och kompetensutveckling

Lärare och annan skolpersonal ges vägledning, stöd och kompetensutveckling som möjliggör gemensamma förhållningssätt i arbetet med att främja ett positivt skolklimat.